

Embernevelés. — 1945. 3—4. sz. Pavel Agoston: *Viski Károly*. „Rendkívül érdekelte a szépirodalom is. A költők közül legjobban Ady Endrét szerette.“ — Rubinyi Mózes: *Szerb Antal*. „*Magyar irodalomtörténete* az ifjúság könyve volt, a fiatalok értették meg legelőször... *A világirodalom története* őrzi meg legtovább tudós lelke emlékét... Bizonyos szatírás flegmával nézte a világot, de francia szellemesség is volt benne, sőt oroszos volt öntudata... tragédiája, hogy az európaiság s a humanum képviselője sem Európához, sem a humanumhoz nem méltó módon távozott közülünk.“

Magyar Könyvszemle. — 1944. 3—4. sz. Bisztray Gyula: *Három év magyar könyvésze*. A „Magyar Könyvészet“ 1938., 1939. és 1940. évi gyűjteményét ismerteti, melyben újabb feldolgozási szempontokat is felvet. — Gulyás Pál: *A könyvkiadás Magyarországon a XVI—XVIII. században*. E korszelet könyvkiadás-történetéhez eddig fel nem használt gazdag adattömeeggel járul hozzá. — Gárdonyi Albert: *Hazai könyvtermelésünk a könyvkereskedés önállósítása korában*. Gulyás előbbi tanulmányának értékes folytatása. — 1945. 1—4. sz. Berkovits Ilona: *Egy Corvin-kódex származása*. Egy Corvin-kódex (Orsz. Széchényi Könyvtár Cod. lat. 424.) francia származását teszi valószínűvé. — Gerézdí Rabán: *Aldus Manutius magyar barátai*. Összefoglalja a magyar humanizmus kapcsolatait a híres velencei könyvnyomdászhoz. Együttal a korabeli humanizmus irodalmi és irodalom-szociológiai viszonyaira is rámutat. Benne vannak a Jagelló-kor humanizmusának majdnem összes problémái. — Pásztor Lajos: *Károlyi Sándor önéletrajzának ismeretlen részlete 1698—1703*. A Károlyi napló eddig ismeretlen, de egyik legérdekesebb részletét publikálja.

Magyarok. — 1945. 4. sz. Juhász Géza: *Irodalmunk időszzerű kérdései*. Író és közösség. Író és politikus. Író és olvasó. Az író szabadságáért. — Staud Géza: *Színházi beszámoló*. — 5. sz. Vas István: *Irodalmunk időszzerű kérdései*. „Minek a lélek balga fényűzése?“ Költészet és politika. (Balázs Béláról.) Bartók és... (az írók igazolásáról s az írók szabadságáról.) — Földessy Gyula: *Révai József Adyja*. (Vita.) — Staud Géza: *Színházi beszámoló*. — 6. sz. Babits Mihály ismeretlen békekiáltvány. (Háborúellenes irat, 1935-ben írta azzal a céllal, hogy eljuttatja a Népszövetséghez.) — Király István: *Irodalmunk időszzerű kérdései*. (Jegyzetek a Magyarok margójára. Az író. A közönség. A mű.) — 1946. 1. sz. Sötér István: *Hevesi András*. Az 1940-ben Franciaországban hősi halált halt fiatal magyar író műveinek s egyéniségének méltatása. Első könyve, a *Párisi eső*, 1936-ban jelent meg, s „híján van az első íróban félszeg botladozásainak“. Mesterei: Kosztolányi és Márai. Hevesi elsősrak polgár volt. „Önnön ösztöneiből akarta megteremteni metafizikátlan lényének mithoszáat... a Párisi eső hatalmas kísérlet erre a mithoszra, megható kísérlet s eredménye: egy mitikus szörny,“ tipikus „egy-könyvű“ író: „ez az „egy-könyv“ azonban a *Párisi eső*, a magány legtökéletesebb rajza, valóságos monográfiája“. Második regénye: *Iren*. — Nagy Ador-

ján: *A vidéki színházszaks problémái*. A tájszínház megszervezésének problémája, a társulatrajok stb. — 2—3. sz. Cs. Szabó László: *Ossian Magyarokban*. Az angol líra magyarul. Történeti vázlat. — Komlós Aladár: *A délibábok hőse*. Arany László pályájának rajza s a délibábok hősének elemzése. „Hibátlan remekmű... épp ez álmai koporsója, ifjúsága temetője... Benne Arany Lászlónak a költő legszebb feladata, egy örök magyar és emberi típus megteremtése sikerült, mint apjának a *Toldiban*, Petőfinék a *János vitézben*, egyike azon képeknek, amelyekben egy nép önmaga egyik lehető változatára ismer.“ — Lengyel Balázs: *Devecseri Gábor versei*. „*A Margitszigeti elégia* harmadik kötete a költőnek. Több mint egy évtizedes költői pálya utolsó hat évének gazdag termése... A Margitszigeti elégiaiban költői útja egyéniségének szükségszerű forradalmasításához érkezett el.“ — 4. sz. Böka László: *Kerecsényi Dezső emlékezete*. Mit várt tőle a tudományos élet? „Azt, hogy összefoglalja részletkutatásait s megírja a magyar XVI. század nagy monográfiáját... megírja... a magyar irodalmi népiesség igazi történetét... irodalomszemléletünk kialakulásának történetét...“ — Kürti Pál: *Móricz Zsigmond színpadon*. (Ludas Matyi, Sári bíró.)

Sorsunk. — 1945. 3—5. sz. Fábán István: *Irodalmunk és a ma*. „A kis nép irodalma szinte állandóan nemzete sorsával foglalkozik. Fokozottan érvényes ez a magyarság, Európa egyik legrokotalanabb és legveszedelmesebb poeztján élő népe irodalmára. Anonymus és Kézai Simon középkori krónikáitól kezdve Zrínyin és Kölcseyn át Ady Endréig és Szabó Dezsőig íróink tolla akkor tüzesedik leghevesebbre, amikor hazájukról kell írniok.“ — Harcos Ottó: *Batsányi*. Alkalmi visszaemlékezés halálának századik évfordulóján.